

Styrets årsberetning 2024

VEST-AGDER-MUSEET IKS – virksomhet, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorie. Vest-Agder-museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av den konsoliderte enheten:

- Flekkefjord museum
- Lista museum
- Tingvatn fornminnepark
- Sjølingstad Uldvarefabrik
- Mandal museum
- Kristiansand kanonmuseum
- D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum
- Odderøya museumshavn
- Gimle Gård
- Kristiansand museum
- Setesdalsbanen

Avdelingene spenner over et bredt tematisk spekter, fra bymuseer og friluftsmuseer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg kommer felles administrasjon og fagseksjon, med kontorer på Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger, administrative rutiner og støttefunksjoner.

Vest-Agder-museets slagord er *Vi forteller din historie*. Museets visjon – *Sammen skal vi flytte grenser* – gir retning for arbeidet i et framtidrettet museum der medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er etterrettelige. Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Deltakere i Vest-Agder-museet var i 2024 Agder fylkeskommune og kommunene i tidligere Vest-Agder fylke. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

- Agder fylkeskommune 50/100
- Kristiansand kommune 22/100
- Lindesnes kommune 7/100
- Flekkefjord, Farsund og Vennesla kommuner 5/100 hver
- Lyngdal kommune 2/100
- Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad og Åseral kommuner 1/100 hver

Museet skal bidra til at eierkommunene får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i det konsoliderte museet. Museet har ansvar for fire teknisk-industrielle kulturminner

med nasjonal posisjon; Setesdalsbanen, D/S Hestmanden, Kristiansand Kanonmuseum og Sjølingstad Uldvarefabrik. Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs museumsdefinisjon og etiske regelverk. Vest-Agder-museet arbeider også for å oppfylle ICOMs resolusjon om bærekraft, gjennom å omsette resolusjonen i aktiviteter og planer og bidra på ulike måter til å sette fokus på bærekraftsmål i organisasjonen generelt.

REPRESENTANTSKAP OG STYRE

Representantskapet er Vest-Agder-museets øverste myndighet og har 11 medlemmer; 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Agder fylkeskommune. Arne Thomassen er valgt som representantskapets leder for perioden 2020–2024. Ingrid M. Williamsen ble valgt til representantskapets nestleder i 2024. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2024; 30. april og 9. desember.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med like mange varamedlemmer. 7 styremedlemmer velges av representantskapet, mens 2 velges av og blant de ansatte. Valgperioden er 2 år, og halve styret er på valg årlig. Etter valg av styre- og varamedlemmer i vårens representantskapsmøte, ser styret slik ut:

STYREMEDLEMMER

Rune André Sørtveit Frustøl – styreleder
Arnt Abrahamsen – nestleder
Anita Sindland Dietrichson
Ingrid Louise Engelsen Flatval
Mette Gundersen
Hilde Charlotte Solheim
Aslak Wegge
Per Grimsgaard – ansattrepresentant
Thorunn Lunde – ansattrepresentant

VARAMEDLEMMER

Vidar Torsø (første varamedlem, møter fast i styremøtene)
Jan Seland
Camilla Mørk Røstvik
Jens Røed
Kari Røynlid
Dag Hunstad
Thorunn Charlotte Nyberg
Trine Eikaas – ansattrepresentant
Vegard Svarstad – ansattrepresentant

Det har blitt avholdt seks ordinære styremøter i 2024, hvorav fem fysiske møter på forskjellige av museets avdelinger og ett møte på Teams. Totalt har 55 saker blitt behandlet. Vest-Agder-museet har styreansvarsforsikring med forsikringssum kr. 10.000.000 per skade.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon og økonomistyring, samt om den løpende driften av Vest-Agder-museet. Revisor fra Agder Kommunerevisjon deltok i styremøtet 28. februar 2024 under behandlingen av årsregnskap og styrets årsberetning for 2023. I samme møte gjennomførte styret en evaluering av eget arbeide, som ble oppsummert og oversendt valgkomiteen som innspill til dennes arbeid med rekruttering av nye

styremedlemmer. I styremøtet i februar ble det også gjort endelig vedtak i saken om arkiv- og museumsstrukturen i Agder. Vest-Agder-museet går inn for at en formalisering av samarbeidet mellom museene på Agder og Arkivsenter Sør legges til grunn i det videre, og at man på sikt, etter en utredning av økonomiske konsekvenser og effekter, arbeider mot en sammenslåing av de tre institusjonene. I november 2024 ble det avholdt et felles møte mellom styrene i Aust-Agder museum og arkiv, Arkivsenter Sør og Vest-Agder-museet der en samarbeidsavtale mellom de tre institusjonene ble vedtatt og signert.

Styret har gjennom året særlig vært holdt orientert rundt det pågående arbeidet med siste del av finansieringen av det nye museumsbygget på Oddeøya. Styremedlemmene har bidratt i dette arbeidet, og 3. oktober kom kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery på besøk og bekjentgjorde at Vest-Agder-museet ble tildelt de statlige midlene som skal til for å realisere bygget.

Vest-Agder-museet har i 2024 vært en del av Næringsforeningen i Kristiansands styrekandidatprogram og styrekandidat Damares Stenbakk har deltatt som observatør i museets styremøter.

Ansatte, frivillige, arbeidsmiljø og bærekraft

ANSATTE OG FRIVILLIGE I VEST-AGDER-MUSEET

Ved årsskiftet 2024/2025 hadde museet 63 ansatte fordelt på totalt 59 årsverk. Av de ansatte er 5 midlertidige, hvorav 3 i ulike vikariater og 2 på prosjekt. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av fortellere/guidere, butikk-, kaféansatte og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2024 har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for personer fra NAV og andre arbeidstiltaksinstitusjoner. Spesielt har dette dreid seg om språktrening for flyktninger fra Ukraina.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med direktør, administrasjonssjef, økonomileder og leder for fagseksjonen utgjør museets strategiske ledergruppe. Øvrige avdelingsledere, fagseksjonsleder, økonomileder, markeds- og kommunikasjonsleder og lederne for formidling og samlingsforvaltning har deltatt i utvidet ledergruppe. Strategisk ledergruppe møtes hver 14. dag, mens utvidet ledergruppe møtes 4 ganger i året.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. For å sikre involvering og eierskap til museumsdriften har museet inngått samarbeidsavtaler med de største venneforeningene. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året. På Hestmanden bidrar D/S Hestmandens Venner med flere tusen dugnadstimer knyttet til vedlikehold, som mannskap ved seilinger og i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilermuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører verdifull innsats i form av dugnad. Frivilliges innsats i 2024 utgjør rundt 23 000 timer. Museet arbeider aktivt sammen med venneforeningene for å rekruttere nye frivillige, spesielt yngre krefter, til det viktige arbeidet.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG INKLUDERING

Vest-Agder-museet har en aktiv og målrettet tilnærming til likestilling og arbeid mot diskriminering på arbeidsplassen. Blant de ansatte er flere nasjonaliteter representert, og museet er opptatt av mangfold og inkludering både internt og i sin tilnærming til publikum. Fritidsaktiviteter for barn og unge og frivillig arbeid der spesielt pensjonister har en meningsfull aktivitet å gå til, understøtter et aldersvennlig samfunn.

Av museets 63 ansatte var 31 kvinner og 32 menn, og styret besto av 5 kvinner og 4 menn i 2024. Med bakgrunn i denne kjønnsfordelingen har det ikke blitt funnet nødvendig å iverksette spesielle tiltak for å fremme likestilling i virksomheten. Ufrivillig deltidsarbeid er ikke påvist i Vest-Agder-museet. Konkrete analyser og vurderinger knyttet til arbeidet med arbeidsrettigheter, likestilling og diskriminering i museet er inkludert i museets rapport *Redegjørelse i forhold til Åpenhetsloven*, som er publisert på museets nettsider her: www.vestagdermuseum.no/forsiden/om-museet/apenhetsloven/

ARBEIDSMILJØ (HMS) OG ARBEIDSMILJØUTVALG (AMU)

Arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet oppfattes som godt. Det legges vekt på god intern informasjonsflyt og kontinuerlig kommunikasjon mellom ledelse og ansatte for å oppnå medvirkning og eierskap i prosessene. For å bygge en mest mulig enhetlig organisasjonskultur gjennomføres jevnlig sosiale og faglige aktiviteter for alle ansatte i museet. I 2024 har det vært gjennomført to fellessamlinger i tillegg til studietur; den første fellessamlingen var i mars der alle ansatte besøkte Flekkefjord museum og i desember der Kanonmuseet var vertskap for årets julelunsj før turen gikk videre til Odderøya og omvisning i det underjordiske Haubitzanlegget. Studieturen for ansatte, som gjennomføres annet hvert år, gikk i oktober 2024 til Gøteborg som har mange spennende og relevante museer. Både fellessamlinger og studieturer bidrar til å styrke arbeidsfellesskap og arbeidsmiljø på tvers av fagområder og avdelinger.

Ledelsen i Vest-Agder-museet legger vekt på å skape god dialog med de tillitsvalgte, med jevnlig møter med organisasjonstillitsvalgte og i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Museet har fem stedlige verneombud hvorav ett hovedverneombud. Vest-Agder-museet er medlem og medeier i Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2024 har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, deltatt på vernerunder og gjennomført helse- og arbeidsmiljø-undersøkelser i fagseksjonen og på Flekkefjord museum, Lista museum, Tingvatn Fornminnepark og Mandal museum. Det er i 2024 gjennomført lokale vernerunder ved alle avdelingene og forslag til tiltak er fulgt opp. Bedriftshelsetjenesten deltar i AMU, som har avholdt 4 møter i 2024. Sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelsene, vernerunder, avvik og oppfølging av konkrete saker har stått på agendaen i AMU. Arbeidet med HMS, internkontroll og avvikhåndtering har blitt styrket i 2024, med fokus på forbedringsarbeid. HMS-håndbok er ferdigstilt og tilgjengeliggjort for alle ansatte sammen med nytt system for innmelding av avvik. Det har blitt rapportert inn 69 avvik av ulik alvorlighetsgrad som er fulgt opp både internt og eksternt og meldt inn til relevante myndigheter der det er pålagt. Nærmere informasjon finnes i AMUs årsrapport for 2024.

Det totale sykefraværet, som omfatter både legemeldt og egenmeldt sykefravær var 7,3 % i 2024. Administrasjonen følger kontinuerlig opp sykefravær i samarbeid med avdelingslederne og bedriftshelsetjenesten, med tilrettelegging for den enkelte sykmeldte og med tiltak for å redusere sykefraværet generelt. Personalpolitikk tilpasset ansattes ulike livsfaser antas å bidra positivt til «nærvær» i stedet for «fravær».

ARBEID MED BÆREKRAFT OG MILJØ

Museene i Norge utgjør unike rom for å formidle både lokale og globale bærekraftsperspektiver, samtidig som vi også opplever klimautfordringer ift. egne samlinger. Som pålitelige kilder til kunnskap, er museene en viktig ressurs for å formidle fakta og bidra til engasjement og handling når det gjelder bærekraft, klima og miljø. Vest-Agder-museet anser seg å være en aktør i det grønne skiftet i museumsbransjen og søker å bidra til oppfyllelsen av flere av FNs bærekraftsmål og ICOMs resolusjon om bærekraft.

Forskning viser at kulturopplevelser er viktig for psykisk helse, og gjennom utstillinger og formidling bidrar Vest-Agder-museet til å fremme livskvaliteten til sine besøkende. Museet har også et sterkt fokus på samfunnsrolle der vi blant annet belyser kontroversielle tema i samtiden og deler kunnskap som setter spesielt utsatte grupper bedre i stand til å delta i samfunnet.

Som ledd i arbeidet med sosial bærekraft og mindre ulikhet gir museet gratis årskort til familier med utfordrende økonomi, asylsøkere og flyktninger. Ledsagerbevis er også en del av museets tilbud. Museets tilbud til skoler og barnehager er et viktig bidrag for å nå FNs bærekraftsmål knyttet til god utdanning og utgjør også en del av museets samfunnsrolle. Tilbudet er gratis for skolene, slik at alle skal ha lik mulighet til å delta.

Tilgang til kunnskap og deltaking er en viktig demokratisk rettighet og Vest-Agder-museet har igangsatt et prosjekt med kartlegging av status på universell utforming ved avdelingene. Arbeidet skal involvere relevante brukergrupper i utformingen av både fysiske og digitale løsninger som er realiserbare innenfor museets økonomiske rammer og kulturminnevernhensyn.

Ansvarlig forbruk og produksjon og generelle klima- og miljøhensyn er fokusområder i museet drift. I all utstillingsbygging har museet fokus på god ressursutnyttelse og gjenbruk av materialer. Å utnytte og videreutvikle eksisterende bygg i stedet for å sette opp nybygg, er en form for bærekraft som etterstrebes og som bidrar i utviklingen av Agder som en miljømessig bærekraftig region. Planene for det nye museumsbygget på Odderøya er oppdatert for å ivareta klima- og miljøkrav i stadig utvikling.

På flere av museets avdelinger arbeides det med ressursbesparende tiltak. Utskifting av lyskilder til LED, installering av varmepumper og nattsinking på varmekilder er eksempler på energibesparende tiltak. På Sjølingstad Uldvarefabrik er forprosjektet om verdiskapning, bærekraft og sirkulærøkonomi sluttført og midler fra Riksantikvaren og Agder fylkeskommune muliggjør tiltak som erstatning av den oljedrevne kjelen med elektrisk fyrkjele og installasjon av varmepumper. Også ved andre avdelinger gjennomføres det ENØK-kartlegginger med formål å iverksette målrettede energibesparende tiltak.

ARBEID MOT MISLIGHETER OG KORRUPSJON

Vest-Agder-museet tar ansvar i forhold til å bekjempe misligheter og korrupsjon, og for å bidra til anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter både i egen virksomhet og hos sine leverandører. Gjennom sine retningslinjer, rutiner og risikovurderinger arbeider museet for å minimere risikoen for misligheter ifm. museets drift. For å bidra til FNs bærekraftsmål om anstendige arbeidsforhold er museet opptatt av å ha ryddige arbeidsforhold i egen virksomhet bl.a. gjennom å være en god arbeidsgiver for skoleungdom som gjerne har museet som første arbeidsplass. Vi er også opptatt av at våre leverandører av varer og tjenester overholder etiske retningslinjer og respekt for arbeids- og menneskerettigheter. Rapporten *Redegjørelse i forhold til Åpenhetsloven* er publisert på museets nettsider: www.vestagdermuseum.no/forsiden/om-museet/apenhetsloven/.

Vest-Agder-museet arbeider kontinuerlig for å redusere og unngå risiko forbundet med økonomiske forhold, misligheter og korrupsjon. For å oppnå dette gjennomfører museet årlige risikoanalyser knyttet til slik risiko. Museets økonomireglement definerer rutiner for hvordan risikoen kan identifiseres og reduseres.

Museet er underlagt *Lov om offentlige anskaffelser* og følger denne når det gjelder innkjøp innenfor lovens virkeområde. Både åpenhet rundt arbeidsforhold og klima- og miljøkrav legges til grunn ved valg av leverandører i museets anskaffelser. Vest-Agder-museet følger *Offentleglova* når det gjelder innsyn i museets virksomhet.

PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ

D/S Hestmanden har oljefyrt dampkjele og forurenses noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens damplokomotiv fyres med ved og kull og utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom renseanlegget før utslipp. Det arbeides for tiden med å erstatte oljefyring med elektrisk fyrkjele på Sjølingstad. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Samfunnsansvar, opplæring

Vest-Agder-museet er opptatt av å oppfylle sitt brede samfunnsoppdrag på best mulig måte. Når det gjelder opplæring utover tilbudene som gis i opplegg til skoler og barnehager, samarbeider museet med en rekke forskjellige aktører. Gjennom forskjellige programmer har flere grupper studenter fra Universitetet i Agder fått praktisk erfaring i ulike typer museumsarbeid på museets avdelinger. Gimle Gård samarbeider med kunsthøgskolen på Universitetet i Agder og Kristiansand Symfoniorkester om studentkonserter og med Kristiansand Katedralskole Gimle om elevprosjekter. Kristiansand museum samarbeider med tømmerlinja på Tangen videregående skole der elevene introduseres til historiske håndverksteknikker og bygningsvern.

Kompetanseområdene i Vest-Agder-museet er i hovedsak rettet inn mot universitetsfag, og ikke i samme grad mot utdanning på videregående nivå. Museet har derfor hatt begrenset kompetanse og muligheter for å ta inn lærlinger. Når istandsettings- eller vedlikeholdsprosjekter settes ut eksternt stilles det imidlertid krav til bruk av lærlinger i anskaffelsene.

Vest-Agder-museet har stadig personer utplassert fra NAV og andre arbeidsmarkedsaktører til arbeids- og språktrening og andre tiltak. Museet ser på dette som en viktig del av samfunnsansvaret.

Utfordringer

ØKONOMISK HANDLINGSROM

Mange år med lav indeksregulering sammenlignet med reell lønns- og prisvekst bidrar til å begrense museets økonomiske handlingsrom, særlig innenfor driftsoppgaver knyttet til bygningsrestaurering, formidling og forskning.

Museet legger ned mye tid og arbeid i å søke ekstra privat eller offentlig støtte til utstillinger, nybygg, større istandsettingsprosjekter eller andre utviklingsprosjekter, og lykkes godt med dette. Museet samarbeider også med frivillige organisasjoner når det gjelder søknader om midler, f.eks. bidrar Hestmandens venner vesentlig med søknader knyttet til Hestmandens årlige tokt. Selv om ekstra midler bidrar positivt til museets utvikling, er utfordringen at det ikke gis privat støtte til driftsoppgaver. I tillegg gir prosjektfinansiering begrenset forutsigbarhet og utfordringer med å holde på kompetanse over tid.

Det begrensede økonomiske handlingsrommet gir særlig utfordringer på følgende områder:

1. Ivaretagelsen av antikvariske bygninger og anlegg. Vest-Agder-museet forvalter 130 bygninger. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Utfordringene innenfor bygningsvern påpekes også i den nylig avsluttede eierskapskontrollen/forvaltningsrevisjonen gjennomført av Agder Kommunerevisjon.
2. Generell lønnsutvikling i museet. Lønnsutviklingen i museumssektoren har over tid vært svakere enn i andre sektorer, og det blir stadig mer utfordrende å rekruttere og beholde riktig kompetanse.

3. Formidlerressurser, særlig i Kristiansand.

4. Utvidelse av personalressursene ved «en-personsavdelingene». Avdelinger med kun en ansatt er sårbare ved sykdom og nyrekrutteringer. Å være flere kollegaer er også viktig for et faglig utviklende og godt psykososialt arbeidsmiljø.

Styret og administrasjonen arbeider for å øke statlig finansiering, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjeningen, både gjennom større besøkstall, økt salg til besøkende og gjennom tilskudd fra private stiftelser og fond.

Museet arbeider også aktivt med ENØK-tiltak for å redusere kostnader til strøm og fyringsolje. Samtidig er det begrensninger i hvilke tiltak museet kan iverksette uten at det går på bekostning av byggenes antikvariske verdi. Jevn temperatur/oppvarming er også et viktig tiltak i bevaringen av bygningsmassen.

UNIVERSELL UTFORMING OG UTDATERTE MUSEUMSBYGG

Museene er del av den demokratiske infrastrukturen og kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Flere av Vest-Agder-museets bygg og anlegg er helt eller delvis universelt utformet, men langt fra alle. Tilrettelegging av antikvariske bygg og anlegg er kostnadskrevende og ofte i konflikt med andre føringer, men museet har en ambisjon om at størst mulig del av tilbudet skal være universelt utformet. Museet fikk i 2024 midler til kartlegging av universell utforming ved fire av museets avdelinger, kartleggingen vil skje i 2025. Arbeidet for bedre universell utforming er forankret i museets strategiske plan.

Særlig Kristiansand og Mandal museum har bygg som ikke tilfredsstillende dagens krav hverken for publikumsmottak, formidling eller arbeidsforhold for ansatte. Dette er knyttet til sikkerhet, inn klima/oppvarming og universell utforming.

OVERFØRING AV HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP – IMMATERIELL KULTURARV

Vest-Agder-museet arbeider med immateriell kulturarv på flere plan og forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik, Setesdalsbanen og D/S Hestmanden. Her er den handlingsbårne (immaterielle) kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en autentisk og bærekraftig måte. Det er viktig med kontinuitet i ansatte/frivillige og opplæring for å sikre denne kompetansen for fremtiden. Videreføring og dokumentasjon av handlingsbårne kunnskap er et satsningsområde i museet.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende. Det arbeides kontinuerlig for å øke museets økonomiske handlingsrom, gjennom økte offentlige tilskudd og økt egeninntjening. For en personalintensiv virksomhet som Vest-Agder-museet utgjør lønn og sosiale utgifter en betydelig del av budsjettet. Lønnsnivået ved museet har blitt hengende etter lønnsnivået generelt i samfunnet, og det blir stadig mer utfordrende å rekruttere og beholde riktig kompetanse, spesielt for ledere, formidlerstillinger og merkantile funksjoner.

ÅRETS RESULTAT

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde i 2024 kr. 96.118.222. Tilsvarende utgjorde årets driftsutgifter kr. 96.434.907. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger og øvrige eksterne finanstransaksjoner, et netto driftsresultat på kr. 5.816.569.

Det er ikke vedtatt særskilte budsjettpremisser.

AVVIK MELLOM ÅRSREGNSKAP OG REGULERT BUDSJETT 2024

I tabellene under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2024, for museet samlet (alle beløp i kroner):

HOVEDTALL - INNTEKTER

Driftsinntekter	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik regnskap 2024	Regnskap 2023
Andre overføringer og tilskudd fra staten	46 672 325	50 871 252	-4 198 927	48 570 637
Overføringer og tilskudd fra andre	38 962 493	30 712 507	8 249 986	37 059 807
Salgs- og leieinntekter	10 483 403	9 616 309	867 094	11 265 279
Sum driftsinntekter	96 118 222	91 200 068	4 918 153	96 895 723

Overføringer og tilskudd fra staten og andre: Driftsinntektene er høyere enn budsjettet. Avviket skyldes i hovedsak i tilskudd mottatt i siste tertial som ikke var budsjettet, forskutterte tilskudd på grunnlag av fremdrift og tilsagn, samt at vi ikke budsjetterer med refusjoner og momskompensasjon. Langtidssykefraværet økte dessverre fra 2023 til 2024, og gir økt sykepengerefusjon.

Salgs- og leieinntekter: Salget er jevnt over noe bedre enn budsjettet som følge av høyere aktivitet enn forventet på slutten av året, herunder særlig fakturerte billettinntekter for avdeling Kanonmuseet og avdeling Setesdalsbanen.

HOVEDTALL – DRIFTSUTGIFTER

Driftsutgifter	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik regnskap 2024	Regnskap 2023
Lønnsutgifter	41 377 285	42 348 600	-971 315	36 731 851
Sosiale utgifter	11 148 532	12 160 544	-1 012 012	9 979 427
Kjøp av varer og tjenester	39 814 350	38 030 334	1 784 016	37 432 096
Overføringer og tilskudd til andre	1 217 594	655 000	562 594	620 599
Avskrivninger	2 877 146	0	2 877 146	2 388 472
Sum driftsutgifter	96 434 907	93 194 478	3 240 429	87 152 445

Lønn og sosiale kostnader: Lavere lønnskostnader enn budsjettet grunnet vakante stillinger og positivt premieavvik for pensjon.

Kjøp av varer og tjenester: Noe høyere vare- og tjenestekost enn budsjettet jevnt over for alle avdelinger.

Overføringer og tilskudd til andre: Avdeling Setesdalsbanen betaler årlig ut kr. 150.000 til Setesdalsbanens venner for togkjøring. Denne ble ikke utbetalt i 2023, men er betalt dobbelt i 2024, og gir dermed avvik mot budsjett. Fagseksjonen administrerer en støtteordning overfor små, ubemannede museer, i samarbeid med Aust-Agder museum og arkiv. I fjor var det ikke grunnlag for å utbetale

budsjettert sum, mens i år er det betalt ut mer enn budsjettert på grunnlag av innsendte sluttrapporter knyttet til prosjekter som fikk tilskudd i 2023. Dette gir avvik mot budsjett. I tillegg gjelder at vi ikke budsjetterer med momskompensasjon, men har regnskapsført kr. 252.000 i merverdiavgift som gir rett til mva-kompensasjon.

Avskrivinger: Det er ikke budsjettert med avskrivinger for 2024. I takt med faktisk førte avskrivinger inntektsføres tilsvarende beløp under finanstransaksjoner, slik at kostnadsførte avskrivinger ikke får resultateffekt.

FINANSINNETEKTER

Renteinntekter og andre finansinntekter utgjør i alt kr. 3.272.795 mot regulert budsjett kr. 1.800.000, som følge av høyere rentesatser på innestående midler i Sparebank 1-SR bank.

Renteutgifter og andre finansutgifter utgjør kr. 16.688 og skyldes valutatap ved innkjøp og morarenter og gebyrer for forsinket betaling.

DISPONERING AV DRIFTSRESULTAT

Disponering	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik regnskap 2024	Regnskap 2023
Overføring til investering	3 891 363	3 468 940	422 423	6 070 243
Avsetning til bundne driftsfond	1 957 914	1 786 000	171 914	4 351 674
Bruk av bundne driftsfond	2 927 361	2 000 000	927 361	4 044 298
Avsetninger til disposisjonsfond	2 894 653	1 944 901	949 752	8 346 136
Bruk av disposisjonsfond	0	5 394 251	-5 394 251	0
Sum disponeringer av netto driftsresultat	5 816 569	-194 410	-2 922 801	14 723 754

Overføring til investering er høyere enn forutsatt i budsjett, og er knyttet til bruk av bundne driftsfond i investering. Fondene består av tidligere tilskudd gitt til brannsikring av Andorsengården i Mandal, og til arbeid med formidlingsbygg og landstrøm ved Hestmanden.

Avsatt til bundne driftsfond er kr. 1.957.914. Det er kr 171.914 høyere enn budsjett. Dette skyldes for lav budsjettert avsetning på avdeling Tingvatn til prosjektet *Lister som Folkevandringsregion*, som strekker seg over flere år, og der budsjettet forutsatte et høyere kostnadspådrag i 2024.

Bruk av bundne driftsfond utgjør kr. 2.927.361 og er kr. 949.752 høyere enn budsjettert. Avviket skyldes annen fremdrift på enkelte prosjekter i siste tertial enn forutsatt.

Årsregnskapet er avsluttet iht økonomiforskriftens kapittel 4, og bruk av disposisjonsfond i henhold til budsjett er strøket for å redusere mindreforbruk. Bevegelser på disposisjonsfond er i sin helhet ført som avsetning til disposisjonsfond. Se forøvrig noteopplysning 14 om budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for mer detaljer.

Avsetning til disposisjonsfond er i 2024 totalt kr. 2.894.653. Endringer er knyttet til interne fordelinger. De største bevegelsene på disposisjonsfond gjelder bruk av kr. 1.270.082 til dokking/klassing av Hestmanden iht. styrevedtak i styresak 42/24, om å kunne bruke inntil kr. 2.600.000 av Hestmandens disposisjonsfond til formålet. Tilsvarende har vi i henhold til samme styresak 42/24 brukt kr. 717.220 av en ramme på kr. 1.000.000 til finansiering av arbeid med ny vognhall på Setesdalsbanen. Det er satt av kr. 3.823.386 til administrativt disposisjonsfond for fremtidige behov. Tidligere negativt disposisjonsfond for finansiering av verksted ved Kristiansand museum er nå nedbetalt. Negativt disposisjonsfond for finansiering av innredningen ved nytt magasin er nedbetalt med kr. 304.589, mot

budsjettert nedbetalt kr. 500.000. Museet har en bevisst strategi med avsetning til disposisjonsfond for å kunne håndtere uforutsette kostnader.

HOVEDTALL - INVESTERINGSREGNSKAP

Investeringsregnskap	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2024	Avvik regnskap 2024	Regnskap 2023
Investering i varige driftsmidler	13 353 483	12 133 068	1 220 415	11 054 245
Investering i aksjer og andeler i selskaper	137 305	110 000	27 305	171 264
Sum Investeringsutgifter	13 490 788	12 243 068	1 247 720	11 225 509
Kompensasjon for merverdiavgift	46 873	0	46 873	474 963
Tilskudd og refusjoner vedr investeringer	21 639 684	19 307 953	2 331 731	3 434 660
Sum investeringsinntekter	21 686 558	19 307 953	2 378 604	3 909 623
Overføring fra drift	3 891 363	3 468 940	422 423	6 070 243
Avsetning til bundne investeringsfond	13 669 622	13 500 000	169 622	800 000
Bruk av bundet investeringsfond	1 073 374	2 966 175	-1 892 801	2 045 644
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	-8 704 886	-7 064 885	-1 640 000	7 315 886
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-509 116			

Investeringer utgjør en stadig økende andel av museets virksomhet. Investeringene i 2024 knyttet seg i hovedsak til arbeid med museumshavnen på Odderøya, ny vognhall på Setesdalsbanen, arbeid med nye lugarer og nytt sikkerhetsutstyr til Hestmanden, sikring av utstilling på Tingvatn, samt bygningsvern på Kristiansand museum og Waages hus på Lista. Avviket mot budsjett skyldes i hovedsak at investering i sikkerhetsutstyr til Hestmanden ikke var budsjettert.

Investeringstilskudd er noe høyere enn budsjettert og dette skyldes i hovedsak at utbetalingen av tilskudd fra Agder fylkeskommune til bygningsvern på Andorsengården på kr. 1.750.000 ikke var budsjettert.

Midler overført fra drift er høyere enn forutsatt i budsjett, og er knyttet til bruk av bundne driftsfond i investering. Fondene består av tidligere tilskudd gitt til brannsikring av Andorsengården i Mandal, og til arbeid med nytt formidlingsbygg og landstrømsanlegg ved Hestmanden.

Det er noe lavere finansiering ved hjelp av bundne investeringsfond enn budsjettert. Dette skyldes at fremdriften i arbeidet med museumshavnen er noe lavere enn antatt i budsjettet.

Det ligger i investeringsregnskapet kr. 509.116 som udekket beløp til fremføring og inndekning i 2025, i henhold til *Budsjett og regnskapsforskriften* av 7. juni 2019.

GRUNNLAG FOR VIDERE DRIFT

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2024 utgjorde 140,4 millioner kroner, hvorav kapitalkonto utgjør 87,2 millioner kroner, og der fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjør 26,4 millioner kroner. 11,1 millioner kroner er avsatt i bundne driftsfond, og 14,6 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et korrekt uttrykk for selskapets resultat i 2024 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Utover det som framgår av årsregnskapet, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende selskapets drift som skulle vært tatt med i regnskapet. Styret anser at offentlige bevilgninger benyttes i tråd med gitte forutsetninger.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler, har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlemfrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museets handlingsrom knyttet til vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er basert på prosjekttilskudd. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret ønsker å uttrykke sin takknemlighet til alle ansatte og frivillige for deres dedikerte innsats i løpet av året. Flere betydningsfulle prosjekter har blitt gjennomført i tillegg til den vanlige driften, og vi har igjen oppnådd nye rekorder for publikumsoppslutning.

Styret vil rette en stor takk til samarbeidspartnere og støttespillere for et godt og konstruktivt samarbeid. Vest-Agder-museet sier også takk til så vel offentlige som private tilskudds- og bidragsytere som har vært med på å støtte museets aktiviteter i året som har gått!

Kristiansand, 26. februar 2025,
Styret i Vest-Agder-museet IKS

Rune André Sørtveit Frustøl
Styreleder

Arnt Abrahamsen
Nestleder

Anita S. Dietrichson
Styremedlem

Ingrid Louise E. Flatval
Styremedlem

Mette Gundersen
Styremedlem

Hilde Charlotte Solheim
Styremedlem

Aslak Wegge
Styremedlem

Per Grimsgaard
Styremedlem (ansattrep.)

Thorunn Lunde
Styremedlem (ansattrep.)